

2.3.20. Öğretim Üyesi Tabiplerin Muayenehane Açma Başvuruları Hakkında Genelge (2023/8)

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 54567092/045/
Konu : Öğretim Üyesi Tabiplerin Muayenehane
Açma Başvuruları Hakkında

GENELGE
2023/ 8.

İlgi : a) 05.03.2014 tarihli ve 2014/8 sayılı Genelge.
b) 16.04.2014 tarihli ve 2014/15 sayılı Genelge.

Bilindiği üzere, 2010 yılında kamu sağlık hizmetlerinde tam gün çalışma esasına geçişi teminen hazırlanan ve kamuoyunda "Tam gün Kanunu" olarak anılan 5947 sayılı Kanunla, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 36 ncı maddesi ile 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 12 nci maddesi değiştirilmiş ve kamu sağlık hizmetlerinde ikili çalışmaya (hem kamuda hem de özel de çalışmaya) izin veren 2368 sayılı Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Bu kanuni tanzimlere karşı Anayasa Mahkemesi'nde açılan davalar ve bu kapsamda yürürlüğe konulan 6514 sayılı Kanun neticesinde devlet memurlarının kanunlarda belirtilen istisnalar dışında mesleki faaliyette veya serbest meslek icrasında bulunmak üzere ofis, büro, muayenehane ve benzeri yerler açamayacağı; gerçek kişilere, özel hukuk tüzel kişilerine veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ait herhangi bir iş yerinde veya vakıf üniversitelerinde çalışamayacağı; yalnızca, 6514 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce (18.01.2014 tarihinden önce) mesai saatleri dışında serbest meslek faaliyetinde bulunan veya özel sağlık kuruluşlarında çalışmakta olan öğretim üyelerinin Anayasa Mahkemesi'nin 07/11/2014 tarihli ve E.2014/61-K.2014/166 sayılı Kararı gereğince bu faaliyetlerine devam edebilecekleri kesinleşmiştir. Buna ilişkin uygulama Bakanlığımızca ilgi Genelgeler doğrultusunda yürütülmektedir.

Danıştay 10. Dairesi tarafından "6514 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süreçte öğretim üyesi kadrosunda yükseköğretim kurumunda görev yapanların bu süreçte muayenehane açma hakkı olduğu, hukuki güvenlik, hukuki belirlilik ve eşitlik ilkeleri gereği 6514 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden sonra da serbest meslek icrasında bulunabileceği" gerekçesiyle Bölge İdare Mahkemelerinin kararları bozulmaya başlanmış ise de 2022 yılında Danıştay 10. Dairesi tarafından Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun Onama kararı sonrasında "....eşitlik ilkesinin ancak, aynı durumda olan kişilere aynı kuralların uygulanmasını zorunlu kıldığı, Anayasa Mahkemesinin geçici 64. maddenin iptaline ilişkin kararında vurgulanan var olan durumun devam edeceği yönündeki beklentisi korunmuş, 18/01/2014 tarihi itibarıyla muayenehane açmak suretiyle serbest meslek icra eden hekimlerin anılan hususta birbirleriyle eşit statüde olduğu, bu hekimlere aynı kuralların uygulanmasının eşitlik ilkesinin gereği olduğu; bu durumda, 18/01/2014 tarihinde muayenehane faaliyetinde bulunmaksızın, sonrasında talepte bulunan hekimlerin, bu uyumsuzluk bağlamında var olan durumlarından söz edilemeyeceği, bu nedenle bunların haklı beklentilerinin bulunduğu ve 18/01/2014 tarihi itibarıyla muayenehane faaliyetinde bulunan hekimler ile eşit statüde olduklarının kabulünün mümkün olmadığı; zira, somut olayda, statüyü belirleyen hususun 'hekim olmak' değil, 18/01/2014 tarihi itibarıyla usulüne uygun olarak muayenehane faaliyetinde bulunmak olduğu; bu nedenle, yalnızca 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun uyarınca hekimlik yetki ve hakkına sahip olmanın ya da 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu uyarınca profesör, doçent veya yardımcı doçent gibi akademik unvanlara sahip olmanın, yalnızca anılan kanunlar kapsamında bir eşit statü oluşturduğu; bu statünün, geçici 64. maddenin iptaline ilişkin Anayasa Mahkemesinin E:2014/61 sayılı kararında açıkça vurgulanan hukuken korunması gereken beklentinin doğrudan kabul edilmesi sonucunu doğurmadığı; aksi yorumun Anayasa Mahkemesinin gerekçesi ile de bağdaşmayacağı; zira kararda, haklı beklentinin her hekim için değil yargı kararları sonucu var olan durumun devamı yönünde beklentiyle planlama yapan hekimler için kabul edildiği; bu haliyle, Anayasa Mahkemesinin anılan kararına göre, ancak 18/01/2014 tarihi itibarıyla usulüne uygun olarak muayenehane açmak suretiyle serbest meslek icra

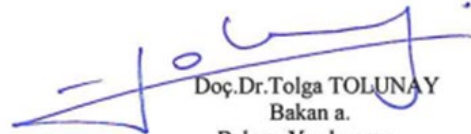
T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

eden öğretim üyelerinin haklı beklentilerinin varlığından söz edilebileceği, yine ancak bu öğretim üyelerinin beklentilerinin korunması gerektiği; 18/01/2014 tarihi itibarıyla öğretim üyesi olanların, aynı akademik unvanda olmalarının, her anlamda eşit statüde oldukları anlamına gelmediği" yönündeki gerekçesi dikkate alınarak 18/01/2014 tarihi itibarıyla usulüne uygun olarak açılmış bir muayenehanesi bulunmayan öğretim üyelerinin muayenehane açma haklarının bulunmadığı kabul edilerek aksi yöndeki kararlar bozulmuştur.

Ayrıca, Anayasa mahkemesine bireysel başvuru yoluyla yapılan müracaatlar neticesinde **Anayasa Mahkemesi 23.02.2023 tarihli ve 2021/17663 Başvuru Numaralı Kararı ve 2021/33759 Başvuru Numaralı Kararlarında da;** " Derece mahkemelerinin 2547 sayılı Kanun hükmü ile birlikte Anayasa Mahkemesinin kararındaki gerekçeden hareketle 18.01.2014 tarihinden önce faal muayenehanesi bulunan kişiler arasında olmayan başvurucunun serbest meslek icrası hakkının bulunmadığı yönündeki kanaatinin açık bir keyfilik veya bariz takdir hatası içerdiği söylenemez. Dolayısıyla somut olayda mesai saatleri sonrasında özel muayenehanesinde serbest mesleki faaliyette bulunmak isteyen öğretim üyesi başvurucunun talebinin 2547 sayılı Kanun ve bu Kanun ile atfı yapılan 657 sayılı Kanun'un 28 inci maddesi uyarınca reddedilmesi yargılamanın hakkaniyetini zedelememiştir." gerekçesiyle başvuru sahiplerinin haklarının ihlal edilmediğine oyçokluğuyla karar verilmiş bulunmaktadır.

Netice itibarıyla, 18.01.2014 tarihinden önce faal muayenehanesi bulunmayan öğretim üyelerinin yeni muayenehane açma taleplerinin reddedilmesine yönelik idaremiiz işlemlerimde hukuka aykırılık bulunmamakta olup, bu kapsamdaki yeni muayenehane açma taleplerinin kabul edilemeyeceği, 18.01.2014 tarihinden önce faal muayenehanesi bulunmayan öğretim üyeleri tarafından her ne suretle olursa olsun açılmış bulunan muayenehanelerin faaliyetlerine son verilmesi gerekmektedir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

 Doç.Dr.Tolga TOLUNAY
 Bakan a.
 Bakan Yardımcısı

DAĞITIM _____ ;
 Gereği
 81 İl Valiliği (İl Sağlık Müdürlüğü)
 SHGM Genel Müdür Yardımcıları
 SHGM Daire Başkanlıkları